

Софийски Университет „Св. Климент Охридски“

Факултет по начална и предучилищна педагогика

С Т А Н О В И Щ Е

за

дисертационен труд на тема: „Изследване комбинираното приложение на методите за двигателно натоварване в урока по физическо възпитание и спорт за регулиране интензивността и развитие на физическата дееспособност (1-4 клас)“, разработен от *Апостол Божиков*, за придобиване образователната и научна степен *доктор* по професионално направление 1.3. Педагогика на обучението по... (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт в началното училище)

Написала становището доц. д-р Елена Джамбазова-Спасунина, член на научно жури със заповед на ректора № РД 38-227/16.04.2018 г.

Дисертационният труд е посветен на проблем, който е изключително актуален на фона на все по-обездвижващите се ученици и мащабите на наднорменото тегло у подрастващите. Въпросът за физическата дееспособност е често проучван и има значителен брой публикации, но не и в аспекта, в който го е изследвал докторантът.

Своя труд той разработва на 149 страници. Резултатите от изследването са представени в 36 таблици и 7 диаграми. Използвани са 220 литературни източника, 15 от които са на латиница.

Дисертацията е структурирана в увод, три глави, обобщения, научно-приложни приноси, изводи, препоръки, литература и 9 приложения.

В **увода** докторантът сполучливо обосновава избора си на тема.

Първа глава е озаглавена Постановка на проблема и педагогически аспекти при обучението по физическо възпитание. В тази глава авторът ни запознава с публикации, свързани с натоварването и методите, чрез които се осъществява то. В нея т.1.3. е с наименование Обща характеристика на методите за организация. Тази част е разработена в обем само от 1 страница

и всъщност в нея не се прави характеристика на методите, а се представят различни класификации. Сходен е проблемът с точка 1.4. Тя е озаглавена **Особености на двигателните способности на 7-10 годишните ученици**, но всъщност в нея няма никакъв текст с посочената възраст, а се прави критичен анализ на вижданията на различни автори за понятието физическа дееспособност. Отчитам като положителен факта, че и докторантът дава свое, считано за по-лаконично определение. Би било добре да се обособи нова точка за понятието, а в 1.4 да се направи характеристиката, от която има нужда трудът.

В тази глава е поместена още характеристиката на всички физически качества, като се цитират изследвания относно установените сензитивни периоди за развиването на отделните качества в начална училищна възраст при двата пола. Много добре е разработена частта, в която авторът ни запознава с особеностите на двигателната активност. Позовава се на много изследвания.

Във втора глава са отразени хипотезата, целта, задачите и методиката. **Целта** на дисертационния труд е да се постигне повишаване на физическата дееспособност на учениците от начална училищна възраст чрез комбинираното въздействие на методите за двигателно натоварване и организация в урока по физическо възпитание. Изследването е проведено с 321 ученика от I-IV клас на училище „Христо Ботев“, гр. Камено, област Бургас, разпределени в експериментална и контролна групи. Методите, които са описани в дисертацията са: теоретичен анализ, анкетно проучване, педагогическо наблюдение, методи на обучение (беседа и разговори), педагогически експеримент, методи за физическо натоварване, тестиране и математико-статистически методи. Считаю, че тази част 2.4.5 (стр.48) с обем от 1 страница, която е именувана Методи на обучение не става въпрос за методи, които докторантът е използвал в процеса на обучение, а се коментират разговори и беседи с учители, относно функционалното натоварване в уроците по физическо възпитание. Освен това в следващата глава не се представят резултати от прилагане на тези методи.

В своя експеримент докторантът прилага различни комбинации от методи на натоварване с методи за организиране на двигателната дейност. Проследява пулсовата честота, работното време, интензивността и чрез съответна формула изчислява физическото натоварване. Не е описано за какъв период от време е провеждан експериментът и поредни ли са уроците. Нивото на физически качества на учениците е установено с помощта на 7 теста в началото и в края на експеримента. Би следвало по-подробно и ясно

да се опишат самите тестове. Не става ясно бяганията на 200 и 600 м. по начин „совалково“ или „гладко“ бягане са реализирани, както и какво представлява тестът „опори-5 във всяка серия“. Заемането на опора не е движение, а положение.

В **трета глава** са поместени получените резултати и анализ. Резултатите са онагледени чрез таблици. Представено е анкетното проучване, проведено в заключителния етап на експеримента, за да се установи отношението на учениците към урока по физическо възпитание и спорт. Обобщение № 5 от анкетата може би се нуждае от редактиране, защото в този вид се възприема, че учениците от експерименталната група не са достатъчно натоварени, след като имат повишена необходимост от двигателна дейност след урока по физическо възпитание и спорт.

При сравнение на величината на натоварването на двете изследвани групи се установява, че при експерименталната група то е в „развиващата“ зона, докато при контролната е във „възстановителната“ зона. Установени са коефициентът на вариация и степента на вариативност на двигателното натоварване. Представен е сравнителен анализ на относителния дял на интензивността и обема на дозираното натоварване спрямо обема и интензивността. Анализирани са резултатите от измерената с тестове физическа дееспособност в началния и заключителния етап. Отражена е разликата в ефективността на въздействие на отделните методи за двигателно натоварване върху развитието на физическите качества. Считаю, че в анализите присъстват достатъчно математически данни, но има нужда те да бъдат разгледани и в педагого-методически аспект. Добро впечатление правят обобщенията след всички анализи.

Направените изводи и препоръки са адекватни на резултатите.

Авторефератът отразява съдържанието на дисертацията.

Докторантът има 9 публикации, 8 от които са по темата на дисертацията.

Бележки и препоръки:

1. На стр. 8 е записано: „По данни на МОН физическата дееспособност на учениците не са по-добри от 33-40%“. Не е посочен източника на тези данни и от кога са. А това е особено важно, защото на тези резултати се основава мотивът за разработване на въпроса.

2. Необходимо е пояснение за измерването на натоварването. От една страна на стр. 49, в 2.4.5. пише, че натоварването е измервано в началото и

в края на експеримента, а 7-8 реда по-долу е отбелязано, че се проследява натоварването на всички уроци, в които са приложени експериментиранияте варианти.

Въпроси:

1. Защо на стр. 49 е записано, че двигателното натоварване е измервано в началото и края на експеримента? Нали се измерва в различните уроци с различни комбинации от методи.
2. Какви са аргументите на дисертанта за избора на тестовете за установяване нивото на физическите качества?
3. Как е проведена анкетата с първокласниците, предвид четивните им умения?

В заключение считам, че представеният труд има качествата на дисертационен труд и предлагам на уважаемите членове на научното жури да присъди образователната и научна степен „ДОКТОР” на *Апостол Божиков* в професионалното направление 1.3. Педагогика на обучението по (Методика на обучението по физическо възпитание и спорт).

11.06.2018г.

написала становището:

/доц. д-р Е. Джамбазова/